

Lieve paps,

Je hebt ons wel doen schrikken. Zo vlug. Natuurlijk wisten we dat je er erg aan toe was, maar je kon het zo goed verstoppen dat zelfs de artsen zich hebben verkeken. Ook zij zijn gepakt in snelheid. Vorig jaar op vakantie zat ik met enkele zinnen in mijn hoofd waar ik geen blijf mee wist. "De dokters geven me nog hooguit zes maanden. Zeven, met een beetje goede wil." Ik dacht er toen een verhaal over jou mee te beginnen, maar zette het idee van me af. Jij had nog minstens drie eeuwen voor de boeg, met een beetje goede wil. Dat was, beseft ik nu, een overschatting.

De slagervrouw in het dorp schreef je dat het zonder jou in haar winkel leeg zal zijn. Jij had iets met vrouwen. Hoe deed je dat toch? Vooruit, laat ik het maar bekennen, enige afgunst is mij niet vreemd. Telkens als ik jou een vriendinnetje voorstelde, was dat niet zonder risico. Het arsenaal aan koosnaampjes dat je haar gaf, zette mij met de rug tegen de muur. Binnen de kortste keren was zo'n meisje verkocht. Op den duur was ik het zo gewoon dat ik het vriendinnetje bij je binnenbracht en ze enkele uren later weer op kwam halen. Maar ook met mannen flikte je het. Ik heb jou vaak zien vertrekken met mijn vrienden, terwijl ik voor de buis hing of met mijn vingers bleef draaien tot je terug thuis was.

Dokters liepen het al jaren te roepen: roken is schadelijk voor de gezondheid. Je wist het wel, maar wat je er wellicht definitief van af heeft geholpen - weliswaar veel te laat - is je ijdelheid. Dat zit zo. Jij zit voorovergebogen in de *Libelle Rosita* te bladeren. Wat jij niet allemaal las, man man. Op ongeveer elke pagina tekende of schreef je jouw commentaar. Daar hield je je graag schuil, in de kantlijn van een bladspiegel. Een veilig plekje om je ergernissen of invallen op bot te vieren. Grappig vaak. Bij een foto van een domme babe die zich heeft laten fotograferen tussen veel boeken in een bibliotheek, laat je een ballonnetje uit haar mond komen met daarin de tekst: verdwaald! Een foto van Bush laat je nooit ongemoeid. Of je tekent hem een helm op z'n kop of je naait hem twee grote oren aan. Bon, jij zit dus de *Libelle Rosita* vol te krabbelen tot je ogen stilvallen op reclame voor een sigarettenmerk. Jouw merk. De slogan schokt je. "Kim, veel te chic voor een mannenhand." Je legt het blad opzij en zegt: "Ik ben geen wijf hé." Sindsdien heb je geen sigaret meer aangeraakt. De laatste weken heb je voor jou doen veel bloot gegeven. Je binnenstebuiten keren vond je al snel sentimenteel. En je gruwde van goedkoop sentiment. Maar op je sterfbed toonde je stukjes van je ziel. Ook mij. Ik moest maar een vraagje stellen, en hop je was vertrokken voor een anderhalf uur lange monoloog. Over alles. Van het meest banale - de politiek - tot het meest essentiële: vrouwen. Je praatte en je praatte en soms had ik de indruk dat je maar bang was voor die ene vraag: hoeveel verdien je? Dat was taboe. Grace Kelly, Martin Luther King, Anne Frank, ze zijn allemaal van jouw geboortjaar. De eerste kwam om in een auto-ongeval. De tweede werd vermoord en de derde stierf in de kampen. Onlangs zei je nog: "Mijn einde mag iets minder gewelddadig." Dat is je gelukt. "Kan het niet wat opschieten", hoor ik je zeggen. "Zo belangrijk is dat allemaal niet?" Zo ken ik je paps. *Keep it simple*. Ik kort je leven een beetje in, met jouw toestemming. Drieënveertig jaar lang verpand je je hart, je ziel maar vooral je gezondheid aan de automobiellindustrie. Je jobhopt van het ene Amerikaanse naar het andere Japanse bedrijf. En elke switch mocht ik op de eerste rij van dichtbij meemaken. Ik ben zeven jaar. Je werkt bij Sunbeam. "Ken je dat jongen?", vraag je. "Nee, papa." "Sunbeam jongen, dat is de beste auto ter wereld. Alleen Engelsen kunnen zo'n elegante wagen maken." "Ah ja papa." Ik ben veertien jaar. Je werkt nu bij Chrysler. "Ken je dat jongen?" "Nee papa." "Chrysler jongen, dat is de allerbeste auto ter wereld. Want, werkelijk waar, alleen Amerikanen kunnen zo'n mooie en luxueuze wagen maken." Ik ben tweeëntwintig jaar. Je werkt nu bij Subaru. "Ken je dat jongen?" "Nee papa." "Subaru dat is de allerallerbeste auto ter wereld. Want geloof me, alleen Japanners kunnen de Europeanen zo zot krijgen om ze in een wagen te laten rijden die eigenlijk veel te klein voor hen is." Ik ben tweeëndertig jaar. Je gaat met pensioen. "Ken je dat?" "Nee papa." "Pensioen hé, dat is je goesting doen. En als je je goesting doet, dan koop je een auto waar je je hele leven van gedroomd hebt." Je reed sindsdien met een Rover.

Jij had iets met vrouwen.
Hoe deed je dat toch?

Je hebt één keer met mij over de dood gepraat. Je lag een dag op intensieve zorgen, maar dat was volgens jou veel poeha om niks, eigenlijk. "Die dokters overdrijven, jongen. Longkanker, ach. Zo snel zijn ze niet van me af." Je vechtlust was legendarisch. "Het leven", zei je, "het leven, wat is dat?" De hele kamer was gevuld met slangetjes en zoemende en flikkerende apparaten. "Het leven zijn flikkerlichtjes. En de dood trekt op een dag de stekker uit, en dan vallen de flikkerlichtjes stil."

Je keek naar buiten, naar de kale bomen. "Het wordt een harde winter", hoorde ik je nog zeggen. Je voorspelling zal uitkomen. Het wordt godverdomme een harde, harde winter.

Lala salama, slaap zacht, lieve jongen.

Pat

Pat Donnez

